

Έκταση: **1.404** τ. χλμ. Ανάπτυξη ακτών: **220** χλμ. Κάτοικοι: **98.180**.

Η Ρόδος είναι το μεγαλύτερο σε έκταση νησί των Δωδεκανήσων, σε απόσταση 250 μιλίων από τον Πειραιά. Έχει έδαφος ορεινό (το κέντρο της καλύπτει ο όγκος του Αταβυρίου, 1.240 μ.) αλλά και εξαιρετικές παραλίες, εύκρατο κλίμα και αυξημένη ηλιοφάνεια. Είναι το πρώτο τουριστικό κέντρο της Ελλάδας και ένα από τα κυριότερα της Ευρώπης. Και διαθέτει (στην Καλλιθέα) χλωρονατριούχο ψυχρή ιαματική πηγή με πόσιμο νερό.

Η Ρόδος συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα, την Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο Κρήτης και τα νησιά του νομού που διαθέτουν αεροδρόμιο. Ακτοπλοϊκά, με τον Πειραιά, την Κρήτη, την Αλεξανδρούπολη, τα υπόλοιπα από τα Δωδεκάνησα, τις Κυκλάδες και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Πρωτεύουσα του νησιού είναι η πόλη της **Ρόδου**, χωρισμένη στη νεότερη και την παλιά που περιβάλλεται από μεσαιωνικά τείχη και μεταφέρει τον επισκέπτη στο παρελθόν: Σε κάθε βήμα στα γραφικά πολυδαίδαλα δρομάκια προβάλλουν καλαισθητές μικρές πλατείες, μαγαζιά και καφεενεδάκια αλλά και κτίρια που παραπέμπουν κατευθείαν στην εποχή των Ιπποτών. Πρώτα το επιβλητικό Παλάτι του Μεγάλου Μάγιστρου στο τέλος της Οδού των Ιπποτών κι αμέσως μετά το Παλιό Νοσοκομείο (σήμερα Αρχαιολογική υπηρεσία), το Νοσοκομείο των Ιπποτών (σήμερα Αρχαιολογικό Μουσείο), η Καστελλανία, το Παλάτι του Ναυαρχείου, η Παναγία του κάστρου με παλαιοχριστιανική και βυζαντινή συλλογή, εκκλησιές, τζαμιά κ.λπ. Ακόμα και μια βόλτα πάνω στα τείχη αποτελεί ξεχωριστή εμπειρία. Μουσεία (Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Λαογραφικό), Πινακοθήκη και Μουσουλμανική Βιβλιοθήκη συγκεντρώνουν υλικό από όλη την ιστορική διαδρομή της πόλης και του νησιού. Στη νεότερη πόλη που αναπτύχθηκε έξω από τα τείχη και γύρω από το Μανδράκι, λιμάνι του νησιού, υπάρχουν η νέα αγορά και τα επιβλητικά κτίρια νεοαποικιακού ιταλικού ρυθμού που σήμερα στεγάζουν Εθνική Τράπεζα, Διοικητήριο, Δικαστήρια, Εθνικό Θέατρο κ.ά. Στα ενδιαφέροντα σημεία της πόλης ανήκουν ακόμα το Ενυδρείο, το Πάρκο Ροδίνη και ο λόφος του Αγίου Στεφάνου (ή Μόντε Σμιθ). Τον επισκέπτη από τη θάλασσα υποδέχονται δυο χάλκινα ελάφια στην είσοδο του λιμανιού και το φρούριο του Αγίου Νικολάου με το ομώνυμο εκκλησάκι. Στην πόλη και τα περίχωρα, περίπου 4.000 δωμάτια ξενοδοχείων τεσσάρων και πέντε αστέρων καθώς και χιλιάδες άλλα μετρίοτερων απαιτήσεων αλλά και διαμερίσματα με ξενοδοχειακές παροχές και ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα αποτελούν στερεό υπόβαθρο της εξαιρετικής τουριστικής οργάνωσης της πόλης που διαθέτει αστικά και υπεραστικά λεωφορεία και πλήθος ταξί για τις μετακινήσεις. Ξενοδοχεία, διαμερίσματα με ξενοδοχειακές παροχές ή όχι και ενοικιαζόμενα δωμάτια προσφέρονται χιλιάδες και στους υπόλοιπους οικισμούς και τις δημοφιλείς ακτές του νησιού που διαθέτει περισσότερες από τριάντα παραλίες με θαυμάσιες αμμουδιές, πολύβουες και κοσμοπολίτικες ή ήσυχες.

Από τα πιο ενδιαφέροντα αξιοθέατα του νησιού, η **Λίνδος** διατηρεί όλα τα στοιχεία χωριού του μεσαίωνα. Ο χώρος της αρχαίας πόλης περιλαμβάνει την ακρόπολη στην κορφή βράχου, τον ναό της Λινδίας Αθηνάς, την μεγάλη δωρική στοά, τα προπύλαια, βυζαντινή εκκλησία κ.α. Η **Κάμειρος** και η **Ι**

αλυσός

διασώζουν μνημεία και στοιχεία από την μακραίωνη διαδρομή τους στον χρόνο. Η

Κοιλάδα με τις πεταλούδες

αποτελεί μοναδικό θέαμα, καθώς χιλιάδες ψυχές με πολύχρωμα φτερά συγκεντρώνονται εκεί κάθε χρόνο (Ιούνιο με Σεπτέμβριο). Οι

Επτά Πηγές

μέσα στα πλατάνια και ο καταπράσινος

Προφήτης Ηλίας

σε υψόμετρο 650 μ. αποτελούν ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές.

Το κτισμένο το 1023 μεσόγειο χωριό **Αρχάγγελος**, τα **Αφάντου** με την Παναγιά Καθολική (Η' αιώνας), ο ορεινός **Έμπ**

ωνας

με τα παραδοσιακά σπίτια, ο παραλιακός

Θεολόγος

προς τη μεριά της Κοιλάδας με τις Πεταλούδες, η

Ιαλυσός

(ή Τριάντα) πλάι στην αρχαία πόλη και με εκτεταμένη αμμουδιά, οι

Καλυθιές

που γειτονεύουν με το δημοφιλές για την ομορφιά και την αμμουδιά του

Φαληράκι

, οι μεσόγειες γεωργικές

Κατταβία

(που οδηγεί στην πιο φημισμένη παραλία του νησιού, το νοτιότατο

Πρασονήσι)

και

Κοσκινού

, η πανέμορφη

Κρεμαστή

με την τεράστια αμμουδιά, η ορεινή

Κρητηνία

, τα μεσόγεια

Λάερμα

, η ξακουστή

Λίνδος

, ο

Μονόλιθος

στη δυτική πλευρά του νησιού, το

Παραδείσι

στην περιοχή του αεροδρομίου και ο

Σάλακος

πλάι στην Κάμειρο είναι οι πιο γνωστοί οικισμοί του νησιού, στο οποίο υπάρχουν και πλήθος χωριουδάκια.

Τηλέφωνα στην πόλη: Λιμεναρχείο: 224.10.28.888. Αστυνομία: 224.10.23.849. Νοσοκομείο: 224.10.25.555. ΕΟΤ: 224.10.59.600. Τουριστική Αστυνομία: 224.10.27.423. Αεροδρόμιο: 224.10.83.400. Ολυμπιακή: 224.10.24.571-5. Έτζιαν: 224.10.24.400. Δημοτικό γραφείο τουρισμού: 224.10.35.945. Ταξί: 224.10.64.712 και 224.10.64.734.

Η ιστορία της Ρόδου

Η γειτονιά του Ποσειδῶ να:

Αρχαιότερος του Δία, ο Ποσειδῶνας πιστεύεται ότι λατρευόταν από τους παλαιότερους κατοίκους του Ελλαδικού χώρου και γι' αυτό έχασε όλες τις «μάχες» που έδωσε για καίρια ζητήματα, καθώς παντού οι «νέοι» εκτόπισαν τους «παλιούς». Γιος του Κρόνου και της Ρέας, γεννήθηκε στη Ρόδο κι έγινε ο κυρίαρχος θεός της θάλασσας, αν και η δράση του συνήθως εξελισσόταν στη στεριά. Μόλις άκουσε το πρώτο κλάμα του μωρού, ο πατέρας του, καταπώς συνήθιζε, ζήτησε να τον φάει. Η Ρέα τύλιξε σε φασκιές ένα πουλάρι και το 'δωσε στον άντρα της, γλιτώνοντας έτσι το νεογέννητο. Ήταν η πρώτη φορά, που ο θεός σχετίστηκε με άλογο. Θα επακολουθούσαν πολλές άλλες. Η Ρέα έκρυψε τον γιο της και τον έδωσε να τον αναθρέψουν στη Ρόδο, οι Τελχίνες και η κόρη του Ωκεανού, η Καφίρα. Ο νεανικό πρώτος έρωτας του Ποσειδῶνα συνέβη επίσης στη Ρόδο. Καθώς ο θεός μεγάλωνε, γνωρίστηκε κι ερωτεύτηκε την όμορφη Αλία, αδερφή των Τελχίνων. Από τη σχέση τους γεννήθηκαν έξι γιοι και η πανέμορφη Ρόδος.

Για την επίσημη γυναίκα του, την Αμφιτρίτη, γνωρίζουμε ότι ήταν κόρη του Νηρέα και της Δωρίδας. Κάποια μέρα, μαζί με τις αδερφές της Νηρηίδες, χόρευε σε μια παραλία της Νάξου. Χόρευε πολύ όμορφα κι ήταν η πιο ωραία. Κι ήταν κάπου εκεί ο Ποσειδώνας και τη χάζευε. Την ερωτεύτηκε κεραυνοβόλα και, καθώς ο πόθος άναψε μέσα του, όρμησε να την αρπάξει. Η Αμφιτρίτη, όμως, τον είδε έγκαιρα και το 'βαλε στα πόδια. Πρόλαβε να βουτήξει στα νερά και κατάφερε να κρυφτεί σε μια σπηλιά, στα απύθμενα βάθη. Ο Ποσειδώνας βούτηξε πίσω της αλλά την έχασε. Πάνω που άρχισε να κλαίει τη μοίρα του, ένα δελφίни ανακάλυψε την κρυψώνα της όμορφης Νηρηίδας, την πήρε στην πλάτη του και την πήγε ίσια στον θεό. Εκείνος αντάμειψε το δελφίни, βάζοντάς το ανάμεσα στ' αστέρια, κι έκανε ερωτική εξομολόγηση στην καλή του. Η Αμφιτρίτη, όμως, δεν ήταν η οποιαδήποτε. Της άρεσε ο Ποσειδώνας αλλά του ζήτησε, αν στ' αλήθεια την αγαπούσε, να το αποδείξει ζητώντας τη σε γάμο. Ο θεός δεν έφερε αντίρρηση. Παντρεύτηκαν με όλους τους τύπους και όλη τη λαμπρότητα, που η περίπτωση απαιτούσε. Η Αμφιτρίτη έγινε θεά και βασίλισσα των ωκεανών. Από τον γάμο τους γεννήθηκαν ο Τρίτωνας, η Βενθεσικύμη και, κατ' άλλους, η Ρόδος.

Η αγαπημένη του Απόλλωνα:

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, η ομορφιά της Ρόδου ήταν τόσο εντυπωσιακή, ώστε έλεγαν ότι μητέρα της ήταν η Αφροδίτη. Όμως, η νύμφη Ρόδος ήταν από τα ελάχιστα γνήσια τέκνα της μυθολογίας, καρπός του έρωτα του Ποσειδώνα και της νόμιμης γυναίκας του, Αμφιτρίτης. Την ερωτεύτηκε ο θεός Απόλλωνας και την πήρε στο νησί, το οποίο της χάρισε και του έδωσε το όνομά της. Θεός και νύμφη, απέκτησαν επτά γιους που μοιράστηκαν μεταξύ τους το νησί. Προσωποποίηση του ήλιου ήταν ο Απόλλωνας και το νησί στον θεό Ήλιο αφιερώθηκε.

Νωρίτερα, φέρεται να λεγόταν Οφιούσα (συγγέεται με το, ομώνυμο άλλοτε, ισπανικό νησί Φορμεντέρα) ή Αστερία (όπως η Δήλος, γενέτειρα γη του Απόλλωνα) ή Μακαρία, αν και κάποιοι λένε ότι πρόκειται για σύγχυση: Μάκαρ, υποστηρίζουν, λεγόταν ένας από τους γιους της Ρόδου. Σκότωσε κάποιο από τα αδέρφια του κι έφυγε στη Λέσβο που γι' αυτό ονομάστηκε Μακαρία.

Η νύμφη Στίλβη ήταν μια ακόμα αγαπημένη του Απόλλωνα. Ζούσε στη Θεσσαλία κι εκεί του γέννησε τον Κένταυρο και τον Λαπίθη. Γιος του Λαπίθη ήταν ο Φόρβαντας που μάζεψε

κάμποσους ομοεθνείς του (Λαπίθες) και μετανάστευσε στη Ρόδο, ιδρύοντας αποικία. Αυτός και οι δικοί του, λένε, ήταν οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού, αν και υπάρχουν πολλοί που διαφωνούν: Πρώτοι κάτοικοι, υποστηρίζουν, ήταν οι Τελχίνες, εννιά συνολικά, που ήρθαν από την Κρήτη (γι' αυτό και Τελχινία ήταν το πιο παλιό όνομα του νησιού). Κατά τον Διόδωρο τον Σικελιώτη, ήταν γιοι της θάλασσας και στη Ρόδο αναφέρονται ως Κουρήτες.

Τους θεωρούσαν πνεύματα της φωτιάς, των μετάλλων και των ηφαιστειών. Παιδιά του Πόντου και της Θάλασσας ή της Γης. Ήταν αυτοί που, μαζί με την κόρη του Ωκεανού, την Καφίρα, ανάθρεψαν τον Ποσειδώνα. Η κακία τους ήταν ονομαστή. Όμως, αυτοί ανακάλυψαν τα μέταλλα και την κατεργασία τους, καθώς κι ένα σωρό χρήσιμες τέχνες. Άλλωστε, τους έλεγαν Χρυσό, Αργυρό και Χαλκό. Οι ίδιοι έφτιαξαν την άρπη, το δρεπάνι με το οποίο ο Κρόνος ακρωτηρίασε τον πατέρα του Ουρανό. Κατασκεύασαν και την τρίαινα του Ποσειδώνα καθώς και το περιδέραιο - γαμήλιο δώρο στην Αρμονία που έκανε όποια το φορούσε να πεθαίνει αμέσως. Είναι οι πρώτοι που φιλοτέχνησαν αγάλματα των θεών.

Έφτιαχναν μαγικά φίλτρα, μάτιαζαν τον κοσμάκη, δημιουργούσαν χαλάζι, χιόνια και βροχές κι εξαπέλυαν κεραυνούς για να κάνουν χάζι. Μεταμορφώνονταν σε ό,τι ήθελαν και μπορούσαν να ζουν στη στεριά ή μέσα στο νερό. Από τη Ρόδο τους έδιωξαν οι γιοι του Ήλιου ή ένας κατακλυσμός, οπότε πήγαν στην Κρήτη (κι όχι αντίστροφα). Είχαν τόση κακία μέσα τους, ώστε κατάφεραν να ξεράνουν όλες τις σοδειές. Θύμωσε ο Δίας, τους σκότωσε κι ησύχασε ο κόσμος όλος. Πολλοί λένε ότι τίποτε καλό δεν έφτιαξαν και πως όλα όσα χρήσιμα τους αποδίδουν ήταν έργα του Ηφαίστου. Μετά, ήρθαν στο νησί ο Τληπόλεμος και όσοι τον ακολουθούσαν:

Ο Λικύμνιος ήταν γιος του βασιλιά της Τίρυνθας, Ηλεκτρίονα. Ο ανιψιός του, Τληπόλεμος, τον σκότωσε κατά λάθος. Κατά τα τότε έθιμα, υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τη χώρα. Ήρθε στη Ρόδο και έστησε αποικία, της οποίας έγινε βασιλιάς. Βασίλευσε πολλά ευτυχισμένα και ειρηνικά χρόνια, ώσπου ήρθε η ώρα της εκστρατείας εναντίον της Τροίας. Συμμετείχε σ' αυτήν επικεφαλής δύναμης εννέα πλοίων. Δεν ξαναείδε την Ρόδο. Σε μια μάχη, τον σκότωσε ο Σαρπηδών (εγγονός και συνονόματος με τον αδελφό του Μίνωα), βασιλιάς της Λυκίας και σύμμαχος του Πριάμου.

Ο Κολοσσός:

Ακολούθησαν οι Δωριείς άποικοι από τα Μέγαρα (Θ' αιώνας π.Χ.). Στα τέλη του επόμενου αιώνα, οι τρεις ηγετίδες ροδιακές πόλεις (Λίνδος, Ιαλυσός και Κάμειρος) απετέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία της πανίσχυρης Δωρικής Εξάπολης (μαζί με την Κω και τις μικρασιατικές Αλικαρνασσό και Κνίδο). Τον ΣΤ' αιώνα π.Χ., στη Λίνδο αναδείχθηκε τύραννος ο Κλεόβουλος (ο Ρόδιος, όπως έμεινε στην ιστορία). Ο βίος και η πολιτεία του τον κατέταξαν στους Επτά Σοφούς της αρχαιότητας. Δικά του είναι τα αποφθέγματα «παν μέτρον άριστον», «ηδονής κρατείν» και «βία μηδέν πράττειν» (μην κάνεις τίποτα βιαστικά).

Στα 408 π.Χ., Λίνδος, Ιαλυσός και Κάμειρος ενώθηκαν και σχημάτισαν την πόλη της Ρόδου. Με θαυμαστούς εμπορικούς νόμους (μερικοί από τους οποίους ισχύουν ως σήμερα, καθώς τους συμπεριέλαβε στους «Πανδέκτες» του ο Βυζαντινός αυτοκράτορας Ιουστινιανός, 527 – 566 μ.Χ.) και με ικανότατο ναυτικό, η Ρόδος για μακριά περίοδο εξελίχθηκε σε θαλασσοκράτεια. Τον Δ' π.Χ. αιώνα, έφτασε σε πολύ μεγάλη ακμή με 3.000 αγάλματα να την κοσμούν, καθώς συγκέντρωσε στο έδαφός της μεγάλους καλλιτέχνες. Ανάμεσά τους ήταν και ο Λύσιππος (δεύτερο μισό του Δ' αιώνα), επίσημος ανδριαντοποιός του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Μαθητής του Λύσιππου ήταν ο χαλκουργός Χάρης, από τη Λίνδο, που φιλοτέχνησε τον επιβλητικό Κολοσσό της Ρόδου.

Ήταν αφιερωμένος στον θεό Ήλιο, είχε ύψος 34 μ. κι έστεκε με ανοιχτά τα σκέλη να στηρίζονται σε δυο βάσεις, στο στόμιο του λιμανιού. Κατέπεσε και διαλύθηκε το 224 π.Χ., όταν καταστροφικός σεισμός έπληξε το νησί. Τον αποτελείωσαν οι Σαρακηνοί, εννιά αιώνες αργότερα.

Ός τότε, οι Ρόδιοι είχαν αντισταθεί με επιτυχία στον Αντίγονο (τον ονομαζόμενο Κύκλωπα), έναν από τους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου που θέλησε να τους συμπεριλάβει στο πρόσκαιρο κράτος του. Με εξαίρεση τη συμμαχία τους με τον Αντίοχο Α' (βασιλιά της Συρίας) και τον Αντίγονο Γονατά (βασιλιά της Μακεδονίας) σε μια σύγκρουσή τους με τον Πτολεμαίο της Αιγύπτου, οι κάτοικοι της Ρόδου έζησαν μεγάλη ειρηνική περίοδο, διατηρώντας δύσκολη ουδετερότητα. Ήδη, από τα μέσα του Δ' αιώνα π.Χ. το νησί αναπτυσσόταν ως μεγάλο εμπορικό και οικονομικό κέντρο, όπου είχαν την έδρα τους εξειδικευμένοι «εμπορικοί πράκτορες» (ο διορισμένος από τον Μεγάλο Αλέξανδρο διοικητής της Αιγύπτου, Κλεομένης, με πράκτορές του στη Ρόδο διηύθυνε τον εφοδιασμό της χώρας του Νείλου με τρόφιμα το 332/1 π.Χ.). Ροδίτικα αγγεία αυτής της εποχής βρέθηκαν στην Κυρίως Ελλάδα, στη Μ. Ασία, την Αίγυπτο, τη Συρία, την Παλαιστίνη, τις βόρειες ακτές του Ευξείνου Πόντου, την Ιταλία και την Καρχηδόνα. Κι αυτό σημαίνει τεράστιο δίκτυο εξαγωγικού εμπορίου. Η οικονομία του νησιού πήγαινε τόσο καλά, ώστε δεν σημειώθηκαν εκεί εξεγέρσεις όπως σε άλλες περιοχές. Αν και το πολίτευμα ήταν δημοκρατικό, τη Ρόδο ουσιαστικά διοικούσαν λίγες πλούσιες οικογένειες. Άλλωστε, η

κοινωνία των Ροδίων ήταν αρκετά συντηρητική: Γάμος Ρόδιου με ξένη σήμαινε ότι τα παιδιά τους δεν θα είχαν πλήρη πολιτικά δικαιώματα. Οι αρχές της Ρόδου συντηρούσαν στρατό και στόλο, όπου οι γόνοι των «καλών οικογενειών» κατατάσσονταν για να εξασφαλίσουν ναυτική σταδιοδρομία.

Με τους Ρωμαίους:

Οι λεπτές διπλωματικές ισορροπίες παραμερίστηκαν αργότερα, όταν οι Ρόδιοι συμμαχησαν με τους Ρωμαίους και κατάφεραν να κυριαρχήσουν στην περιοχή, καθώς ασκούσαν έξυπνη εξωτερική πολιτική. Στα 44 π.Χ., συνωμοσία δημοκρατικών με αρχηγούς τον Μάρκο Ιούνιο Βρούτο και τον Λογγίνο Γάιο Κάσσιο, κατέληξε στη δολοφονία του Ιουλίου Καίσαρα, στη Ρώμη. Οι συνωμότες δεν είχαν υπολογίσει την αντίδραση του Οκταβιανού και του Μάρκου Αντώνιου που τους κυνήγησαν. Δυο χρόνια αργότερα (42 π.Χ.), οι δυνάμεις του Κάσσιου βρίσκονταν στη Ρόδο. Ο Κάσσιος ζήτησε τη βοήθεια των ντόπιων. Του την αρνήθηκαν. Πολιορκήσε και κατέστρεψε την πόλη. Οι Ρόδιοι όμως είχαν διαλέξει το σωστό στρατόπεδο. Την ίδια χρονιά, στους Φιλίππους, Βρούτος και Κάσσιος νικήθηκαν και αυτοκτόνησαν. Η Ρόδος συνήλθε από το χτύπημα και συνέχιζε να ακμάζει, για διακόσια ακόμα χρόνια.

Ο σεισμός του 155 μ.Χ. που έπληξε το νησί, ήταν καταστροφικός. Η Ρόδος δεν μπόρεσε να ανακάμψει. Ξεκίνησε μακριά περίοδος παρακμής. Μόλις μετά από δύομισι αιώνες, όταν πια ανήκε στο Ανατολικό Ρωμαϊκό κράτος, τη μετέπειτα Βυζαντινή αυτοκρατορία, το νησί γνώρισε νέα άνθιση. Ήταν τα χρόνια που οι δρόμοι του θαλασσινού εμπορίου διασταυρώνονταν στα νερά της. Η ακμή είχε το δικό της κόστος. Σαρακηνοί πειρατές προκάλεσαν καταστροφές το 651. Μπήκαν στην πόλη, βρήκαν ριγμένο στο έδαφος τον Κολοσσό, τον τεμάχισαν και πήραν τα κομμάτια του να τα πουλήσουν για μέταλλο. Οι Άραβες του χαλίφη Χαρούντ Αλ Ρασίντ (786 – 809) που μαχόταν το Βυζάντιο, αποβιβάστηκαν το 807 στη Ρόδο και προκάλεσαν νέες καταστροφές. Το 1097, ήταν η σειρά των σταυροφόρων. Έπλεαν προς τους Αγίους Τόπους αλλά δεν έλεγαν «όχι» σε ληστείες και αρπαγές, όπου μπορούσαν. Ήταν οι «πολεμιστές του Χριστού» της Α' σταυροφορίας. Η Β' σταυροφορία απέτυχε, η Γ' προτίμησε να ασχοληθεί με την Κύπρο κι όχι με τη Ρόδο και η Δ' σταμάτησε στην Κωνσταντινούπολη.

Η κατάληψη της Βασιλεύουσας από τους Φράγκους (1204) έκοψε τους δεσμούς της Ρόδου

με την μητρόπολη. Το νησί πέρασε στην δικαιοδοσία του ντόπιου αυθέντη Λέοντα Γαβαλά και στη συνέχεια (1246) του αδελφού του Ιωάννη. Στα 1309, ήρθαν οι «Ιππότες του τάγματος του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ».

Η ζωή με τους Ιππότες:

Ένα πανίσχυρο κάστρο περιέβαλε την πόλη της Ρόδου. Ακόμα σώζεται και αποτελεί ένα από τα πιο ενδιαφέροντα αξιοθέατα. Επτά εντυπωσιακές πύλες επέτρεπαν την επικοινωνία με τον έξω κόσμο. Κάθε πύλη ανήκε στη δικαιοδοσία μιας από τις επτά «γλώσσες» των Ιπποτών, ανάλογα με την καταγωγή τους: Προβηγκία (Νότια Γαλλία), Ωβέρνη (Κεντρική Γαλλία), Γαλλία (λοιπή χώρα), Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία. Αργότερα, η ισπανική «γλώσσα» χωρίστηκε στις Αραγονίας και της Καστίλης, χωρίς φυσικά να δημιουργηθεί και νέα πύλη.

Κάθε «γλώσσα» είχε τον δικό της τόπο συγκέντρωσης αλλά οι Ιππότες διατηρούσαν κατοικίες στο «κολλάκιο», ένα είδος συνοικίας αποκλειστικά για τα μέλη του τάγματος. Στο τέρμα του δρόμου των Ιπποτών, υψώθηκε το Παλάτι του Μεγάλου Μάγιστρου, εντυπωσιακό και σήμερα προσιτό στον επισκέπτη. Η πόλη διαμορφώθηκε στα πρότυπα δυτικού κράτους της εποχής και η ζωή των Ιωαννιτών και των Ελλήνων αναπτύχθηκε στα πλαίσια της εξυπηρέτησης του αμοιβαίου συμφέροντος.

Οι Έλληνες της πόλης εξελίχθηκαν σε σπουδαίους εμπόρους, τραπεζίτες, διπλωμάτες και διοικητικά στελέχη της μικτής κοινωνίας. Αναφέρεται πλήθος Ελλήνων που ανέλαβαν λεπτές διπλωματικές αποστολές, ενώ, το 1401, ο Δραγονέτος Κλαβέλλης αγόρασε τη Νίσυρο. Ο ίδιος εξελίχθηκε σε σύμβουλο του Μεγάλου Μάγιστρου κι αργότερα σε διαχειριστή των οικονομικών του τάγματος.

Οι Έλληνες της υπαίθρου, σε τουλάχιστον 45 οικισμούς, συνέχισαν γεωργοί και κτηνοτρόφοι, δουλοπάροικοι ή ελεύθεροι. Η πόλη, όπου δεν έλειπαν οι φτωχοί (σκλάβοι, πόρνες, εργάτες, τεχνίτες, ναυτικοί αποτελούσαν το υπόστρωμα, πάνω στο οποίο ζούσε η αριστοκρατία του πλούτου), τους είχε ανάγκη, καθώς ο αστικός πληθυσμός μεγάλωνε και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου ενίσχυε την κατανάλωση. Κάποια στιγμή, απαγορεύτηκε η

εξαγωγή σταριού, λαδιού, κρασιού και παστού κρέατος, επειδή η παραγωγή δεν κάλυπτε την ντόπια ζήτηση. Σε ροδίτικα κείμενα της εποχής, αναφέρεται ότι «Φράγκισες και Ρωμιές» είχαν τις ίδιες φορεσιές.

Με όλα αυτά, η πνευματική ανάπτυξη ήρθε φυσιολογικά. Με επακόλουθο να ανθίσουν τα Γράμματα και οι Τέχνες (ζωγραφική, γλυπτική, αγιογραφία), η πολεοδομία, η αρχιτεκτονική και η τέχνη των οχυρωματικών έργων.

Στα 1522, στην επιτροπή των Ιπποτών που έκανε τις διαπραγματεύσεις με τον σουλτάνο Σουλεϊμάν, υπήρχαν και Έλληνες. Χάρη σ' αυτούς, οι κάτοικοι του νησιού μπόρεσαν να φύγουν μαζί με τα μέλη του τάγματος, ενώ, όσοι έμειναν, γλίτωσαν το τουρκικό μαχαίρι της εκδίκησης.

Στους επόμενους αιώνες, η Ρόδος είχε την κοινή τύχη των υπόλοιπων από τα Δωδεκάνησα (βλέπε **Ιστορία του νομού**). Ενσωματώθηκε στην Ελλάδα στις 7 Μαρτίου του 1948.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 20.10.2009)